नेपाल सरकार

सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

सूचनाको हक सम्वन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकायको नामः- सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सिंहदरबार ।

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधिः- २०७२।१।१ देखि २०७२।३।३१ सम्म

1= निकायको स्वरुप र प्रकृति :-

गरिवीलाई न्यून गर्दै लैजाने र अन्ततः विश्वबाट नै गरिवी हटाउने उद्देश्यकासाथ सहश्राब्दी विकास लक्ष्य र सार्क विकास लक्ष्य समेतलाई दृष्टिगत गरी नेपाल सरकारका आवधिक योजनाहरुले गरिवी न्यूनिकरणलाई नै पहिलो प्राथमिकतामा राखेकोले गरिबी निवारण सम्बन्धी विचिन्न निकायबाट संचालन भैरहेका कार्यक्रम बीच संयोजन र समन्वय कायम गर्न तथा सहकारी मार्फत गरिबी निवारणका कार्यक्रमलाई परिचालन गरी ग्रामीण अर्थतन्त्रको विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने उद्देश्यलाई अंगिकार गरी सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको स्थापना भएको हो । साथै नेपाल सरकारले अन्तरिम संविधान लगायत आफ्नो नीति, वार्षिक बजेट तथा आवधिक योजना मार्फत सहकारीलाई आर्थिक विकासको एक प्रमुख स्तम्भको रुपमा विकास गरी आर्थिक बृद्धि हासिल गर्ने उद्देश्य लिएको छ । सरकार, सहकारी र नीजी क्षेत्रको संयोजनबाट मात्र आर्थिक तथा सामाजिक विकास गर्न सकिन्छ भन्ने कुराको आत्मसात गर्दै विभिन्न मन्त्रालयहरु र निकायहरुले संचालन गर्ने गरिवी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको समुचित समन्वय गर्ने उद्देश्यका साथ नेपाल सरकार (मं.प.) को मिति २०६९।२।५ को निर्णयले सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको गठन भएको हो ।

(क) दृष्टिकोणः

सबल र सक्षम सहकारी प्रणाली सहितको गरिबीमुक्त नेपाल समाज ।

(ख) ध्येयः

राष्ट्रिय अर्थतन्त्र र गरिबी निवारणमा योगदान बढाउने गरी सहकारी प्रणालीको सबलीकरण गर्ने एवं गरिबी न्यूनीकरणको कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने ।

(ग) उद्देश्यः

- समूदायमा रहेको आर्थिक एवं सामाजिम पूँजीको अधिकतम उपयोग हुने गरी सहकारीको विकास, विस्तार र प्रबर्द्धन गर्ने ।
- सन् २०१७ सम्ममा गरिबीको रेखामूनी रहेको जनसंख्या १८ प्रतिशतमा ल्याउने राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्त गर्न सहयोग गर्ने ।

2= **निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार :-**

नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषदको मिति २०६९।०२।०५ को निर्णयानुसार नेपाल सरकार कार्य विभाजन (संसोधन सहित) नियमावली २०६६ स्विकृत भए अनुरुप सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको कार्य निम्नानुसार रहेको छ ।

१. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
२. सहकारी सङ्घ संस्थाको विकास, सुदृढिकरण र नियमन,
३. सहकारी र आर्थिक विकास,
४. सहकारीको प्रवर्द्धन र संरक्षण,
५. अन्तराष्ट्रिय सहकारी संगठनसम्बन्धी विषय,
६. अन्तराष्ट्रियस्तरमा सहकारी संस्थाको प्रवर्द्धन र विकास,
७. सहकारी बचत तथा ऋण लगानीसम्बन्धी विषय,
८. सहकारी र गरिबी निवारणसँग आबद्ध संघसंस्थाको अनुगमन, रेखदेख र नियमन,
९. सहकारी रकमको लगानी,
१०. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी विभिन्न निकायबाट सञ्चालित कार्यक्रमको समन्वय, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
११. सहकारी र गरिबी निवारणसँग सम्बन्धित अन्तर मन्त्रालयगत कार्यको समन्वय,
१२. सीमान्तकृत, विभिन्न वर्ग र समुदायमा रहेका गरिबको पहिचान,
१३. सहकारी र गरिबी निवारणका क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको प्रबर्द्धन, कामको समन्वय, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
१४. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण,
१५. सहकारीसम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि,
१६. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी आयोजनाको संभाव्यता अध्ययन, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
१७. सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (गरिबी निवारणसम्बन्धी),
१८. राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड,
१९. सहकारी संघ-संस्था ।

3= **निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण :-**

(क) दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	कुल कायम हुने दरबन्दी
1=	सचिव	विशिष्ट			१
2=	सह-सचिव	रा.प.प्र.	प्रशासन		२
3=	उप-सचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	६
4=	उप-सचिव (कानून)	रा.प.द्वि.	न्याय	कानून	१
5=	उप-सचिव (लेखा)	रा.प.द्वि.	प्रशासन	लेखा	१
6=	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.द्वि..(प्रा.)	ने.आ.यो.तथा तथ्याङ्क	जनरल स्टा.	१

7=	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	सा.प्र.	१०
8=	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा	२
9=	अर्थ विज्ञ	रा.प.तृ. (प्रा.)	कृषि सेवा	ए.इ.मा.एण्ड स्टा	१
10=	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा.)	विविध		१
11=	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	११
12=	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा	२
13=	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध		४
14=	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	३
15=	सह-लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	लेखा	१
16=	हुलका सवारी चालक	श्रणी विहिन	इन्जि	जन.मेकानिक	६
17=	कार्यालय सहयोगी	श्रणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	९
	जम्मा				६२

(ख) कर्मचारी विवरण

क्र.सं	**पद**	**नाम**	**महाशाखा/शाखा**	**कार्यालय नं.**	**मोवाईल नं.**
1=	सचिव	श्री शंकर प्रसाद अधिकारी		4211860	9851124753
2=	सह-सचिव	श्री सुरेश प्रधान	योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा	4200058	9841399752
3=	सह-सचिव	श्री विष्णु प्रसाद पोखरेल	सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा	4211781	9841439239
4=	उप-सचिव	श्री बिजुकुमार श्रेष्ठ	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा	4200790	9841223166
5=	उप-सचिव	श्री भरतप्रसाद आचार्य	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	4211657	9841399072
6=	उप-सचिव	श्री बाबुराम भुसाल	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	4211906	9841353683
7=	उप-सचिव	श्री शिव प्रसाद रिजाल	गरिवी निवारण शाखा	4200080	9841507298
8=	उप-सचिव (तथ्याङ्क)	श्री शिवराज न्यौपाने	अनुगमन, मूल्यांकन तथा अनुसन्धान शाखा	4200060	9841441951
9=	शाखा अधिकृत	श्री प्रभुनाथ राई	सचिवज्यूको सचिवालय	4211860	9841814436
10=	शाखा अधिकृत	श्री लक्ष्मी नारायण बैद्य	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	4211690	9841395133
11=	शाखा अधिकृत	श्री हरि पौडेल	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा	4200420	9841491201
12=	शाखा अधिकृत	श्री धृता कुमारी खत्री	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	4211690	9848174459
13=	शाखा अधिकृत	श्री गुणा राई	गरिवी निवारण शाखा	4200080	9841360521
14=	शाखा अधिकृत	श्री नारायण कार्की	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	4200406	9849763137
15=	शाखा अधिकृत	श्री निलकण्ठ काफ्ले	अनुगमन, मूल्यांकन तथा अनुसन्धान शाखा	4200060	9847588030
16=	शाखा अधिकृत	श्री कला कुमारी गैरे	गरिवी निवारण शाखा	4200080	9841939023
17=	शाखा अधिकृत	श्री राममणि अधिकारी	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा	4200420	9849635378
18=	लेखा अधिकृत	श्री राजन न्यौपाने	आर्थिक प्रशासन शाखा	4211576	9841434407
19=	लेखा अधिकृत	श्री बालकृष्ण थापा	आर्थिक प्रशासन शाखा	4211576	9841380934
20=	कम्प्यूटर अधिकृत	श्री सनत कुमार न्यौपाने	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	4200406	9841615480
21=	ना.सु.	श्री अनुपमान उदास	गरिवी निवारण शाखा	4211790	9808006687
22=	ना.सु.	श्री सूर्यकुमार श्रेष्ठ	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	4211690	
23=	ना.सु.	श्री भोलानाथ भण्डारी	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा	4211420	9841546784
24=	ना.सु.	श्री राजेश कुमार लम्साल	योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा	4200058	9849697962
25=	ना.सु.	श्री कृष्णप्रसाद भुसाल	स्टोर	4211637	9841709897
26=	ना.सु.	श्री चण्डिका कोइराला	कानून शाखा		
27=	ना.सु.	श्री अमृता दुरा	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	4211690	9849362695
28=	ना.सु.	श्री भरतमणि सापकोटा	अनुगमन, मूल्यांकन तथा अनुसन्धान शाखा	4200060	9849645030
29=	ना.सु.	श्री भरतकुमार भण्डारी	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	4200406	9845373110
30=	लेखापाल	श्री गिरीराज रेग्मी	आर्थिक प्रशासन शाखा	4211576	9841323526
31=	खरिदार	श्री हरि गोपाल डंगोल	सचिवज्यूको निजी सचिवालय	4211860	9841248318
32=	खरिदार	श्री बिमला बास्तोला	दर्ता/चलानी		9849287826

33=	खरिदार	श्री बाबुराम पौडेल	सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा	4211781	9841773580
34=	स.ले.पा.	श्री सुरेन्द्र पोखरेल	लेखा शाखा	4211576	9849674503
35=	क.अपरेटर (करार)	श्री समीक्षा मिश्र	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	4211690	9841713388
36=	क. अपरेटर(करार)	श्री प्रतिभा अधिकारी	योजना शाखा	4200406	9843068819
37=	क.अपरेटर(करार)	श्री महानन्द जोशी	लेखा/स्टोर	4211637	9806485620
38=	ह.स.चा.(करार)	श्री चित्र बहादुर कार्की	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा		9808568590
39=	ह.स.चा.(करार)	श्री रामकृष्ण मानन्धर	सचिवज्यूको सचिवालय		9843605536
40=	ह.स.चा.(करार)	श्री मिनु गोले	सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा		9841197829
41=	ह.स.चा.(करार)	श्री सानुकान्छा श्रेष्ठ	योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा		9843728922
42=	ह.स.चा.(करार)	श्री सानुकुमार देसार	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा		9843334064
43=	ह.स.चा.(करार)	श्री जितेन्द्र चित्रकार	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा		9860025936
44=	का. स.	श्री होम बहादुर बस्नेत	योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा	4200058	9841781714
45=	का. स.	श्री सविना डंगाल	दर्ता/चलानी		9841807640
46=	का. स. (करार)	श्री कृष्ण बहादुर खत्री	दर्ता/चलानी		9818613407
47=	का. स. (करार)	श्री बिमला दुलाल	लेखा शाखा	4211576	
48=	का. स. (करार)	श्री अनुसुईया पौडेल	सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा	4211781	9841038552
49=	का. स. (करार)	श्री दिपा कार्की	सचिवज्यूको सचिवालय	4211860	9841756350
50=	का. स. (करार)	श्री अनु तामाङ	मा.मन्त्रीज्यूको सचिवालय	4200055	9803051569
51=	का. स. (करार)	श्री शशिकला खत्री	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	4211690	9849470575
52=	का. स. (करार)	श्री किशोर भुजेल	योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा	4200058	9860298951

4= निकायबाट प्रदान गरिने सेवा :-

१. सहकारीको विकास तथा अनुगमन गर्ने ।

२. देशको गरिबीको अवस्था पहिचान गर्न सर्वेक्षण गर्ने ।

३. सहकारीको माध्यमबाट गरिबी निवारणमा सहयोग गर्ने ।

5= सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी :-

महाशाखा तथा शाखाको कार्यविवरण

क) सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा

❖ सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,

❖ सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धी कानून, नियम तर्जुमा गर्ने,

❖ अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी संगठनसंग समन्वय र सम्पर्क गर्ने,

❖ जिन्सी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने,

❖ कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,

❖ राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड सम्बन्धी कार्य गर्ने,

❖ सहकारी सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्य,

❖ निर्देशित अन्य कार्य ।

1= प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा

- आन्तरिक प्रशासन,
- कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी,
- स्वदेशी एंव वैदेशिक छात्रवृति, तालिम आदि सम्बन्धी कार्य,
- तोकिएका अन्य कार्य ।

२. **सहकारी प्रवर्द्धन शाखा**

- सहकारी शिक्षा, सूचना र तालिम सम्बन्धी,

- सहकारी संघ संस्थाको प्रवर्द्धन गर्ने सम्बन्धी,
- सहकारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी लक्षित कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- सरकार-सहकारी साझेदारी कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- सहकारी संघ संस्थाको सुशासन सम्बन्धी,
- पुराना संघ संस्था सम्बन्धी कार्य,
- तोकिएका अन्य कार्य ।

३. **ऐन, नियम परामर्श शाखा**

- सहकारी ऐन, नियम सम्बन्धी,
- सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी संघ संस्थाको मापदण्ड तर्जुमा गर्ने,
- मन्त्रालय सम्वद्ध ऐन नियमको तर्जुमा,
- तोकिएका अन्य कार्य ।

४. **आर्थिक प्रशासन शाखा**

- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी सम्पूर्ण काम,
- बेरुजु फछर्यौट सम्बन्धी काम,
- तोकिएका अन्य कार्य ।

ख) **योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा**

- ❖ सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको समन्वय, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने,
- ❖ सहकारी संघ संस्थाको विकास, सुदृढीकरण र नियमन गर्ने,
- ❖ सहकारीको प्रवर्द्धन र संरक्षण गर्ने,
- ❖ सहकारी र गरिबी निवारणसंग आवद्ध संघ संस्थाको अनुगमन, रेखदेख र नियमन गर्ने,
- ❖ सहकारी र गरिबी निवारणसंग सम्बन्धित अन्तर मन्त्रालयगत कार्यको समन्वय गर्ने,
- ❖ सीमान्तकृत, विभिन्न वर्ग र समुदायमा रहेका गरिबको पहिचान गर्ने,
- ❖ सहकारी र गरिबी निवारणका क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको प्रवर्द्धन, कामको समन्वय, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने,
- ❖ सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (गरिबी निवारण सम्बन्धी) हासिल गर्ने सम्बन्धी विषय
- ❖ सहकारी संघ संस्थाको अधावधिक विवरण तयार गर्ने,
- ❖ निर्देशित अन्य कार्य ।

१. **योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा**

- सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी वार्षिक र अवधिक योजना तर्जुमा,
- सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी नीति निर्माण गर्ने,
- सहकारी संघ संस्थाहरुलाई संचालन तथा पूंजीगत अनुदान सहयोग सम्बन्धी,
- सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी क्षेत्रीय एंव अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरुसंगको सम्बन्ध,
- तोकिएका अन्य कार्य ।

२. **गरिबी निवारण शाखा**

- गरिबी निवारण कोष सम्बन्धी,
- गरिबी निवारण सम्बन्धी मापदण्डको निर्धारण, रेखांकन (Mapping) तथा पहिचान गर्ने,
- गरिबीको स्थिती र अवस्था बारे अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने,
- गरिबी निवारणका लक्षित कार्यक्रम संचालन र समन्वय गर्ने,
- गरिबी निवारणसंग सम्बन्धित राष्ट्रिय एंव अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासित सम्पर्क एंव समन्वय गर्ने,
- तोकिएका अन्य कार्य ।

३. **अनुगमन, मूल्यांकन तथा अनुसन्धान शाखा**

- सहकारी संघ संस्थाको अनुगमन र नियमन,
- सहकारी सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान,
- सहकारीको राष्ट्रिय तथ्यांक व्यवस्थापन,
- तोकिएका अन्य कार्य ।
- सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रम/आयोजनाको अनुगमन तथा मूल्यांकन ।

6= सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :-

सि.नं.	कामको विवरण	काम सम्पन्न गर्ने अवधि	सम्पर्क अधिकारी/महाशाखा प्रमुख/शाखा प्रमुख	लाग्ने दस्तुर
1=	मन्त्रालयसित सम्बन्धित सूचनाहरु उपलब्ध गराउने	१५ दिन भित्र	सूचना अधिकारी	• सामान्य आकारको कागजमा सूचनाको लगि प्रतिपृष्ठ रु. ५।- • ठूलो आकारको कागजमा सूचनाको लागि प्रतिपृष्ठ रु. १०।- • प्रति डिस्केट, सिडि रु. ५०।-
2=	सम्पादित कार्यको भुक्तानी	१५ दिन भित्र	लेखा प्रमुख	नलाग्ने
3=	धरौटी फिर्ता	१५ दिन भित्र	लेखा प्रमुख	नलाग्ने
4=	भन्सार छुट सुविधा	७ दिन	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	नलाग्ने

7= निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :-

शाखा-महाशाखा-सचिवस्तर-मन्त्रीस्तर-मन्त्रीपरिषद्

8= निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी :-

सि.नं.	कामको विवरण	सम्पर्क अधिकारी/महाशाखा प्रमुख/शाखा प्रमुख	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	मन्त्रालयसित सम्बन्धित सूचनाहरु उपलब्ध गराउने	सूचना अधिकारी	सचिब
२.	सम्पादित कार्यको भुक्तानी	लेखा प्रमुख	सचिव
३.	धरौटी फिर्ता	लेखा प्रमुख	सचिब
४.	भन्सार छुट सुविधा	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	सचिब

७= सम्पादन गरेको कामको विवरण :- २०७१/७२ को मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु

* **कार्य योजना (Action Plan) र आयोजनाहरुको सूची (Project List)** : राष्ट्रिय सहकारी नीति २०६९ को कार्यान्वयनको लागि कार्य योजना (Action Plan) तयार भै सहकारी क्षेत्रको आयोजनाहरुको सूची (**Project List**) को रुपरेखा तयार गरिएको
* **राष्ट्रिय गरिबी निवारण नीति (National Poverty Alleviation Policy) : यस सन्दर्भमा काठमाडौ** तथा क्षेत्रीयस्तरमा गोष्ठीहरु सम्पन्न गरी प्राविधिक समितिले प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गरी पेश गरेको
* **क्षमता विकास (Capacity Development) प्रतिवेदनः** मन्त्रालय विभाग र छनौट भएका डिभिजन कार्यालयहरुको क्षमता विकाससम्बन्धी अध्ययन कार्य सम्पन्न भै प्रतिवेदन प्राप्त भएको
* सहकारी क्षेत्रको **कार्यप्रणाली पुनरावलोकन** गरी प्रतिवेदन प्राप्त भएको
* **सार्कस्तरीय विकास लक्ष्य (SAARC Development Goals) को २००५ देखि २०१२** सम्मको नेपालको राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयार गरी सार्क सचिवालयलाई उपलब्ध गराएको
* **सहकारीसम्बन्धी सार्कस्तरीय अवधारणा पत्र (Concept Note)** तयार गरी सार्कका सदस्य राष्ट्रहरुलाई सुझाव प्रतिक्रियाको लागि सार्क सचिवालय मार्फत उपलब्ध गराएको
* **केन्द्रीय सहकारी प्रशिक्षण केन्द्रलाई राष्ट्रिय सहकारी प्रतिष्ठान (National Cooperative Academy)** को रुपमा विकास गर्न चिनिया सरकारका स्थानीय अधिकारीहरुसंग छलफल गरी चीन सरकारको लगानीमा **Turnkey Project** को रुपमा भौतिक पूर्वाधार विकासको लागि अर्थ मन्त्रालय मार्फत नेपालस्थित चिनियाँ दूताबासमा पत्राचार गरी लगानीको लागि वातावरण तयार गरेको
* **सहकारी संघसंस्थाहरुको असल अभ्यास (Best Practice) र कमजोर (Weaknesses) पक्षहरुको बारेमा सहकारी पत्रकार समाजलाई जानकारी** गराउने र सही विवरणहरुको साधारण जनमानसलाई सम्प्रेषण गर्ने कार्य प्रभावकारी बनाउनको लागि विभिन्न जिल्लाहरुको स्थलगत अध्ययन अवलोकन गराउने कार्यसम्पन्न भई **विद्युतीय, छापा र अनलाइन माध्यममा प्रचारप्रसार भएको र अवलोकन प्रतिवेदन** समेत प्राप्त गरिएको
* **सहकारी ऐन २०४८ लाई पुनरावलोकन** गरी सहकारी संघ तथा संस्थाहरुको कारोवारमा सुशासन कायम गर्न **नयाँ सहकारी ऐन २०७२ को मस्यौदा तयार** गरिएको

➢ सहकारी तथा गरिवी अनुगमन सुदृढीकरण कार्यक्रम संचालन अन्तर्गत (COPOMIS) निम्न कार्यहरु सम्पन्न गरिएको :

  * सहकारी संघ संस्थाहरुबाट प्राप्त गर्नु पर्ने फर्म्स र फर्म्याटहरुलाई परिमार्जन गरी अन्तिमरुप दिइएको
  * COPOMIS का लागि जिल्लास्तरमा आवश्यक पर्ने कम्प्युटर तथा नेटवर्कजन्य उपकरणहरुको सम्बन्धित जिल्ला स्थित कार्यालयहरुबाट खरिद कार्य सम्पन्न भएको,
  * COPOMIS सचालनका लागि राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्रलाई डोमेन नेम र वेभ स्पेसका लागि अनुरोध गरिएको र

* सूचना प्रविधि विभागलाई COPOMIS संचालनका निमित्त आवश्यकता अनुरुपको क्लाउड सेवा उपलब्ध गराई दिन अनुरोध गरिएको ।

- सहकारी संस्था वा संघको सघन निरीक्षण तथा अनुगमन कार्यलाइ प्रभावकारी बनाउन सहकारी संस्था वा संघको सघन निरीक्षण तथा अनुगमन कार्यविधि, २०७१ तयार गरिएको ।
- **सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ अनुसार २ पटक बुलेटिन प्रकाशित**
- सहकारी बचत निक्षेप सुरक्षण तथा ऋण सुरक्षण कार्यविधि,२०७१ र सहकारी ऋण लगानी सुचना इकाईको कार्यविधि, २०७१ तयारीका प्रारम्भिक कार्यहरु सम्पन्न ।
- सहकारी प्रचार प्रसारका लागि उदाहरणीय सहकारीहरु मध्ये इलामको ईको चिया सहकारी संस्था लिमिटेड र झापा जिल्लाको साना कृषि सहकारी संस्था लि. सम्बन्धि वृतचित्र निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको

10= सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद :-

प्रमुख

नामः श्री शंकर प्रसाद अधिकारी

पदः सचिव

सम्पर्क नं.: ४२११८६०

मोबाइल नं.: 9851124753

इमेलः sadhikari2005@hotmail.com

सूचना अधिकारीको नामः श्री भरतप्रसाद आचार्य

पदः उप-सचिव

सम्पर्क नं.४२११६५७

मोबाइल नं. ९८४१३९९०७२

इमेलः bharatpacharya@hotmail.com

11= ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिकाको सूची :-

सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयसंग सम्बन्धित नीतिहरु निम्नानुसार रहेका र तिनीहरु मध्ये केहि तयार भैसकेका र केहि परिमार्जनको आवस्थामा समेत रहेका छन् :

(क) सहकारी ऐन, २०४८

(ख) सहकारी नियमावली, २०४९

(ग) राष्ट्रिय सहकारी नीति २०६९

12= आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण :-

नेपाल सरकार

सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

सिंहदरबार

खर्चको फांटवारी

बजेट शिर्षक कोड:- ३५२०११-३ | आ.व.- २०७१/२०७२

बजेट शिर्षक नाम:-सहकारी तया गरिवि निवारण मन्त्रालय | महिना:- असाढ

महिनाको खर्च	मसान्त सम्मको निकासा	रकम नं.	शिर्षक	वार्षिक बजेट	मसान्त सम्मको खर्च	बांकि बजेट	निकासा बांकि
१०८४५२०.००		२११११	तलब	१३८०९०००.००	१३२७७९३५.४०	५३१०६४.६०	
४००००.००		२१११३	महगी भत्ता	६८००००.००	६६५३५५.००	१४६४५.००	
७१७४४९.००		२१११९	अन्त भत्ता	३३६५०००.००	२०३९४७६.००	१३२५५२४.००	
		२११२१	पोशाक	३५३०००.००	२८५०००.००	६८०००.००	
२८७१०.००		२२१११	पानी तथा विजुली	१४२२०००.००	५९७८०३.००	८२४१९७.००	
३११४५.००		२२११२	संचार महसूल	९४१०००.००	२०४०५६.००	७३६९४४.००	
१३५०००.००		२२१२१	घर भाडा	१६२००००.००	१६२००००.००		
१८५४७७.००		२२२११	इन्धन	२८७९०००.००	२२३४९७२.००	६४४०२८.००	
५३४३४७.००		२२२१२	संचालन तथा मर्मत संभार	२०१४०००.००	१३०६६१०.००	७०७३९०.००	
६११९२.००		२२२१३	बीमा	१६००००.००	६११९२.००	९८८०८.००	
१२९२८४६.००		२२३११	कार्यालय सम्बन्धी खर्च	३२३००००.००	२३०२७७४.००	९२७२२६.००	
		२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	३०००००.००		३०००००.००	
		२२३१४	इन्धन- अन्य प्रयोजन	१९५०००.००	५२७८०.००	१४२२२०.००	
		२२३२१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	१७०००००.००		१७०००००.००	
२२२६३०.००		२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	१४९४६०००.००	१३५०४४५८.००	१४४१५४२.००	
ढ१९४५५३.००ण		२२४१२	अन्य सेवा शुल्क	६०७१०००.००	४५२४९३२.००	१५४६०६८.००	
ढ२२५०.००ण		२२५११	कर्मचारी तालिम	४५५०००.००	४०२५०.००	४१४७५०.००	
ढ५९१४४.००ण		२२५१२	सीप विकास र जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी	२९९००००.००	५७८४७१.००	२४११५२९.००	
५३९४७७२.००		२२५२२	कार्यक्रम खर्च	१८५८६०००.००	१०८६४०४५.००	७७२१९५५.००	
ढ१५५२६०.००ण		२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	६२६३०००.००	३५११९०१.००	२७५१०९९.००	
८५३३५.००		२२६१२	भ्रमण खर्च	४०००००.००	२७७९०५.००	१२२०९५.००	
२१५८२५.००	१९६०००.००	२२७११	विविध खर्च	९५०४९०.००	९१९९१६.००	३०५७४.००	
१५२०३८.००		२२५२९	अन्य कार्यक्रम खर्च	५०००००.००	२४४६३९.००	२५५३६१.००	
९७७००७९.००	१९६०००.००		यस महिना सम्मको जम्मा	८३६३९४९०.००	५८९१४४७०.४०	२४७२५०१९.६०	

कोषको अवस्था

यस महिना सम्मको निकासा:	१९६०००.००	बैंकको नाम:- -		बैंक खाता नं.:- -	
जम्मा खर्च:-	५८९१४४७०.४०	बैंक बाकि:-	०.००	सापटी तिर्न बाकि :-	.००
जम्मा पेश्की बकि:-	२६०६३१५.००	नगद बाकि:-	.००	सापटी आउन बाकि :-	.००
खुद खर्च पेश्की कटाई:-	५६३०८१५५.४०	जम्मा बाकि:-	.००	दाखिला बाकि :-	.००

तयार गर्ने- | पेश गर्ने- | सदर गर्ने- | आ.लेप गर्ने- | म.लेप गर्ने- | १

लेखा अधिकृत | उप-सचिव

नेपाल सरकार

सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

सिंहदरबार

खर्चको फांटवारी

आ.व.-२०७१/२०७२

बजेट शिर्षक कोड:- ३५२०११-४

महिना:- असाढ

बजेट शिर्षक नाम:-सहकारी तथा गरिवि निवारण मन्त्रालय

महिनाको खर्च	मसान्त सम्मको निकासा	रकम नं.	शिर्षक	वार्षिक बजेट	मसान्त सम्मको खर्च	बाकि बजेट	निकासा बाकि
१६१३२२०.००		२९२२१	भवन निर्माण	२३६०१५८.००	१६१३२२०.००	७४६९३८.००	
४६९१३६.००		२९२३१	पूंजीगत सुधार खर्च	५०००००.००	४६९१३६.००	३०८६४.००	
७३३६५१.००		२९३११	फर्नीचर तथा फिक्चर्स	१४६५०००.००	७७१९५८.००	६९३०४२.००	
१३९८४२.००		२९४११	सवारी साधन	१३९८४२.००	१३९८४२.००		
८२०७३६.००		२९५११	मेशिनरी औजार	१९७००००.००	१३८९३९७.००	५८०६०३.००	
२९३५०७३.००			यस महिना सम्मको जम्मा	६४३५०००.००	४३८३९५३.००	२०५१०४७.००	

कोषको अवस्था

यस महिना सम्मको निकासा:		बैंकको नाम:--		बैंक खाता नं.:--	
जम्मा खर्च:-	४३८३९५३.००	बैंक बाकि:-	०.००	सापटी तिर्न बाकि :-	.००
जम्मा पेश्की बकि:-	.००	नगद बाकि:-	.००	सापटी आउन बाकि :-	.००
खुद खर्च पेश्की कटाई:-	४३८३९५३.००	जम्मा बाकि:-	.००	दाखिला बाकि :-	.००

तयार गर्ने- पेश गर्ने- सदर गर्ने- आ.लेप गर्ने- म.लेप गर्ने- १

लेखा अधिकृत उप-सचिव

13= तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण :-×

14= अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण :-

आ. व. २०७०/०७१ मा मन्त्रालयबाट सम्पादन गरेका प्रमुख कार्यहरुको सारांश निम्नानुसार छन्:-

- पश्चिम उच्च पहाडी गरिबी निवारण आयोजना (बझाङ्ग, बाजुरा, दैलेख,जाजरकोट, रुकुम, रोल्पा, कालिकोट गरि ८ जिल्लामा संचालन)
- गरिब घरपरिवार पहिचान तथा परिचयपत्र व्यवस्थापन र वितरण वोर्ड (२५ जिल्लामा गरिब घरपरिवारको पहिचान सम्बन्धी पहिलो चरणको कार्य सम्पन्न)
- सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण कार्यक्रम

15= सार्वजनिक निकायको वेभसाईट भए सोको विवरण :-

www.mocpa.gov.np

16= सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको बैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरण :- आर्थिक वर्ष २०७१।७२

-s_ sfo{s|d÷cfof]hgfsf] gfdM klZrd pRr kxf8L ul/jL lgjf/0f cfof]hgf

!= परिचय

पश्चिम उच्च पहाडी गरिवी निवारण आयोजना सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय र संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको संयुक्त प्रयास एवं जिम्मेवारी र कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष (International Fund for Agricultural Development) को ऋण तथा अनुदान सहयोगमा सुदुर पश्चिम र मध्यपश्चिमान्चलका आठबटा जिल्लाहरुका १५३ वटा गा.वि.स.हरुमा अति विपन्न तथा गरिव वर्गहरुलाई लक्ष्यित गरी संचालन भईरहेको छ ।

यस कार्यक्रमका तीन तरणहरुमध्ये दुईवटा चरणहरु तत्कालिन स्थानिय विकास मन्त्रालयबाट सम्पन्न भएको र कार्यक्रमको तेस्रो चरण आर्थिक वर्ष २०६९।७० देखि सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयबाट संचालन भईरहेको छ । संझौता बमोजिम यस आयोजनाको तेस्रो चरणको चारवर्षे अवधि आगामी सन् २०१६ को जुन महिनासम्म रहेको छ ।

@= आयोजनाको लक्ष्य एवं उद्देश्य

यस आयोजनाले कार्यक्षेत्र भित्रका गा.वि.स.हरुमा वसोवास गर्ने अति विपन्न वर्ग तथा आर्थिक तथा सामाजिकरुपले पछाडि परेका वर्गहरुका घरपरिवारहरुको पहिचान गरी त्यस्ता घरपरिवारहरुको जीविकोपार्जनलाई दिगो बनाउने तथा न्युनतम् आत्मसम्मानका साथ जीवन निर्वाह गर्न सहयोग पुर्‍याउने लक्ष्य रहेको छ । यस लक्ष्य प्राप्तिका लागि विपन्न घरपरिवारहरुको रोजगारी, आय, सम्पत्ति तथा पोषणसम्बन्धी सूचकांकहरुमा सुधार गर्न मध्य तथा सुदुर पश्चिमान्चल विकास क्षेत्रका आठबटा (बझाङ्ग, बाजुरा, हुम्ला, कालिकोट, रुकुम, रोल्पा, दैलेख र जाजरकोट) जिल्लाहरुमा प्रस्तुत कार्यक्रम संचालन भईरहेको छ । जसअनुरुप यस कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट लक्ष्यित घरपरिवारको घरेलु सम्पत्तिको स्वामित्वको सूचकांकमा २० प्रतिशतले बृद्धि हुने र वर्तमान बाल कुपोषणमा ८० प्रतिशतले कमी आउने उद्देश्य लिइएको छ ।

#= यस आयोजनाका लागि आर्थिक वर्ष २०७१।७२ मा जम्मा बजेट रु. ५० करोड ५६ लाख ४ हजार रहेको सो मध्ये नेपाल सरकारको स्रोततर्फ १० करोड ९४ लाख ७० हजार र कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष (International Fund for Agricultural Development_ को ऋण सहयोग तर्फ रु. ३९ करोड ६१ लख ३४ हजार रहेको छ ।

-v_ sfo{s|d÷cfof]hgfsf] gfdM Nepal- German Cooperation Program, The Inclusive Development of Economy (INCLUDE)

१. अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय र GIZ बीच भएको समझदारी अनुरुप आर्थिक वर्ष २०७१।७२ मा INCLUDE कार्यक्रम अन्तर्गत GIZ बाट यस मन्त्रालयलाई प्राविधिक सहयोग प्राप्त भएको । यस कार्यक्रम अन्तर्गत GIZ बाट सार्वजनिक खरिद विज्ञ र सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Coperatives and Poverty related Management Information System) मा सहजीकरण गर्न सूचना प्रविधि विज्ञ उपलब्ध गराउने कार्य भएको छ । साथै यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्युठान, दाङ्ग, सुर्खेत, बाँके र कैलाली जिल्लाका उत्पादनमूलक सहकारी संस्थाहरुको बजारीकरण सहयोग अन्तर्गत मूल्य श्रृंखला अभिबृद्धि गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

२. साथै आर्थिक वर्ष २०७१।७२ मा राष्ट्रिय सहकारी नीति, २०६९ को कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार र मन्त्रालय तथा मातहत निकायहरुको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने कार्यका लागि आवश्यकता पहिचान सम्बन्धी अध्ययन प्राविधिक सहयोग अन्तर्गत सम्पन्न भएको छ ।

३. INCLUDE Operational Plan, २०१४ बमोजिम माथि उल्लेखित विषय समेतमा सन् २०१४ का निमित्त Management Information System (MIS), Policy Review, Donor Coordination (Support towards developing a strategic plan) तथा Capacity Development का लागि EUR ७०,००० को प्राविधिक सहयोग रहेको छ ।

17= सार्वजनिक निकायले संचालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन :-

दफा २९ मा उल्लेख भइसकेको ।

18= सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि :-×

19= सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण :-

यस अवधिमा सूचनाको माग सम्वन्धी निवेदन नपरेको ।

20= सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण :-×